



Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2300, 2/2292, 2/2248, 2/2247, 2/2222, 2/2221, 2/2219, 2/2185, 2/2139, 2/2133, 2/2109, 2/2105, 2/2104, 2/2095, 2/2090, 2/2046, 2/2026, 2/2020, 2/2019, 2/2018, 2/2017, 2/2015, 2/2012, 2/2006, 2/2005, 2/1993, 2/1992, 2/1991, 2/1983, 2/1982, 2/1980, 2/1979, 2/1976, 2/1975, 2/1974, 2/1973, 2/1972, 2/1971, 2/1960, 2/1959, 2/1953, 2/1952, 2/1951, 2/1943, 2/1942, 2/1939, 2/1935, 2/1934, 2/1928, 2/1927, 2/1925, 2/1922, 2/1915, 2/1911, 2/1910, 2/1909, 2/1908, 2/1899, 2/1897, 2/1892, 2/1891, 2/1890, 2/1883, 2/1882, 2/1878, 2/1876, 2/1874, 2/1871, 2/1867, 2/1866, 2/1865, 2/1855, 2/1853, 2/1852, 2/1848, 2/1847, 2/1846, 2/1845, 2/1844, 2/1843, 2/1842, 2/1841, 2/1840, 2/1839, 2/1824, 2/1818, 2/1816, 2/1815, 2/1804, 2/1803, 2/1797, 2/1796, 2/1795, 2/1794, 2/1792, 2/1791, 2/1790, 2/1789, 2/1788, 2/1775, 2/1761, 2/1749, 2/1745, 2/1740, 2/1736, 2/1730, 2/1721, 2/1680, 2/1661, 2/1655, 2/1646, 2/1645, 2/1635, 2/1630, 2/1627, 2/1621, 2/1591, 2/1577, 2/1565, 2/1555, 2/1549, 2/1548, 2/1539, 2/1526, 2/1522, 2/1521, 2/1503, 2/1494, 2/1493, 2/1490, 2/1442, 2/1404, 2/1403, 2/1394, 2/1374, 2/1373, 2/1372, 2/1371, 2/1342, 2/1338, 2/1333, 2/1326, 2/1264, 2/1239, 2/1228, 2/1227, 2/1226, 2/1219, 2/1209, 2/1193, 2/1083, 2/1066, 2/1062, 2/1035, 2/1030, 2/1029, 2/1013, 2/1012, 2/1011, 2/1010, 2/1009, 2/996, 2/984, 2/982, 2/981, 2/976, 2/973, 2/972, 2/970, 2/969, 2/963, 2/961, 2/959, 2/957, 2/956, 2/954, 2/943, 2/898, 2/897, 2/885, 2/882, 2/872, 2/857, 2/851, 2/837, 2/812, 2/749, 2/746, 2/727, 2/725, 2/724, 2/718, 2/711, 2/699, 2/698, 2/697, 2/679, 2/670, 2/645, 2/644, 2/643, 2/642, 2/640, 2/639, 2/635, 2/634, 2/611, 2/610, 2/607, 2/606, 2/605, 2/596, 2/595, 2/568, 2/567, 2/566, 2/563, 2/560, 2/537, 2/536, 2/535, 2/508, 2/507, 2/506, 2/491, 2/488, 2/487, 2/481, 2/480, 2/472, 2/436, 2/413, 2/412, 2/399, 2/396, 2/386, 2/379, 2/375, 2/374, 2/373, 2/369, 2/368, 2/339, 2/337, 2/336, 2/335, 2/334, 2/333, 2/332, 2/322, 2/309, 2/304, 2/303, 2/302, 2/301, 2/300, 2/299, 2/298, 2/297, 2/292, 2/291, 2/237, 2/236, 2/233, 2/231, 2/230, 2/229, 2/227, 2/226, 2/225, 2/224, 2/218, 2/132, 2/131, 2/130, 2/129, 2/128, 2/49, 2/26 Esas Numaralı Kanun Tekliflerimin, İç Tüzüğün 77. Maddesinin 1. Fıkrası uyarınca 27. Yeni yasama döneminde yenilenmesini arz ve talep ederim.

Av. Mahmut Tanal
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon/lar	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Adalet
Tarih:01.10.2018	Esas No:577

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
09	Temmuz 2018
Numara:	

313051



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 29.11.2016
Sayı: 1169

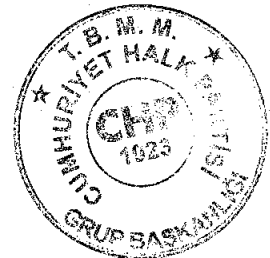
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türk Medeni Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” ve gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim. 16.11.2016

Saygılarımla.

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	05 Aralık 2016		E.No: 2/1490	
Ysm. Üzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gen. Sek.
[Signature]	BB	K.T.	K.T.	MM
TBMM BAŞKANI	[Signature]			



TEMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİCİ
29 Kasım 2016
Numara:

TEMM GENEL EVRAK
29 Kasım 2016
No: 94282

GENEL GEREKÇE

Türk Medeni Kanunu'na hakim olan ilkelerden biri de "çocuğun üstün menfaati" ilkesidir. Bu ilke uluslararası sözleşmelerde düzenlenmiş ardından da taraf devletlerin iç hukukuna girmiş önemli bir kavramdır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi'nin 2. maddesinde çocuğun, özel olarak korunacağı, yasalar ve başka yollarla sağlıklı ve normal biçimde, özgürlük ve saygınlık koşullarında bedensel, zihinsel, ahlaki, manevi ve toplumsal olarak gelişmesine olanak sağlayacak fırsat ve kolaylıklardan yararlanacağı ve bu amaçla çıkarılacak yasalarda, çocuğun çıkarlarının ön planda olacağı belirtilmiştir

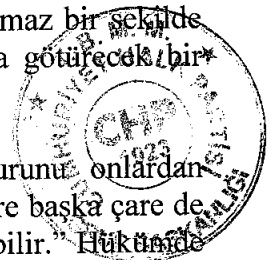
Ülkemizin tarafı olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin 3. maddesinde düzenlenmiş olan "Çocuğun Yüksek Yararının Gözetilmesi İlkesi" bu Sözleşmenin tüm maddelerinde etkisini ve izini göstermektedir. Maddede açıkça, "Kamusal ya da sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idarî makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun yararı temel esastır." Denilmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin 19. Maddesi ise "Bu Sözleşme'ye Taraf Devletler, çocuğun ana-babasının ya da onlardan yalnızca birinin, yasal vasi veya vasilerinin ya da bakımını üstlenen herhangi bir kişinin yanında iken bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suistimale, ihmal ya da ihmalkâr muameleye, ırza geçme dahil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için; yasal, idari, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri alırlar." Diyerek taraf devletlere yükümlülük getirmektedir.

Yine Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşme'nin 10. maddesinde; Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin önsözünde, 1 ve 12. maddelerinde; Anayasamızın 41. maddesinde, Medeni Kanunumuzun velayet hakkına sahip olmayan tarafın çocukla uygun kişisel ilişki kurulmasını düzenleyen 323'cü, 324.; üçüncü kişilerle çocuk arasındaki ilişkiyi düzenleyen 325.; velayet hakkının kapsamını belirleyen 339. maddelerinde "çocuğun menfaati" kavramına yer vermiştir. Aynı şekilde, Medeni Kanun'un 128'nci, 182/II'nci, 305'inci, 317'inci, 318'inci ve 360'ıncı ve Çocuk Koruma Kanunu'nun 4'üncü maddelerinde ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılan yönetmeliklerde de çocuğun yararına hükümler yer almaktadır.

Bütün bu düzenlemelerden anlaşıldığı üzere, çocuğun üstün yararı, çocuk hukuku hükümlerinin uygulanmasında göz önünde tutulacak en üst seviyedeki bir hakkaniyet ilkesi olup çocuğa ilişkin meselelerde karar verirken yol gösterici mahiyettedir.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde önemle vurgulanan çocuğun üstün yararı ilkesi, Türk kanun koyucusunun çocuğa ilişkin düzenlemelerinin de temelini oluşturmuştur. Ancak kanun koyucu çocuğun korunmasına yönelik olarak alınacak önlemlerin düzenlendiği Türk Medeni Kanunu'nun 347. maddesinin 2. fıkrasında anlaşılmaz bir şekilde çocuğun yararından ziyade ana-babanın yararının üstün tutulduğu sonucuna götürecek bir hükme yer vermiştir.

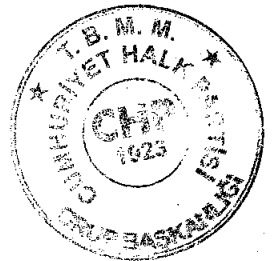
İlgili maddeye göre, "çocuğun aile içinde kalması ailenin huzurunu onlardan katlanmaları beklenemeyecek derecede bozuyorsa ve durumun gereklerine göre başka çare de kalmamışsa, ana baba veya çocuğun istemi üzerine hakim aynı önlemleri alabilir. Hükümde



çocuğun ailenin huzurunu bozan birey olarak ifade edilmesi, çocuk kavramı ile bağdaştırılabilecek bir ifade asla değildir. Diğer taraftan her ne kadar madde çocuğun korunmasına yönelik olarak alınacak önlemleri düzenlemiş ise de, hükmün yazılış şekli ortaya çıkan anlam, çocuk yüzünden huzuru bozulan ailenin huzurunu koruma adına, yani ailenin menfaatini korumak adına hakim bir takım önlemler alabileceği yönündedir. Hüküm bu haliyle gerek uluslararası sözleşmelerde gerekse ulusal hukukta egemen olan “çocuğun üstün yararı” ilkesi ile bağdaşmamaktadır.

Türk Medeni Kanunu’nun 347/II. maddesine karşılık gelen mehz İsviçre Medeni Kanunu’nun 310/II. maddesine baktığımızda, hükmün çocuk yararına uygun bir şekilde kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Söz konusu hükümde yer alan ifadeye göre, “*çocuk ile ana-baba arasındaki ilişki, çocuğun onların yanında kalması beklenemeyecek derecede bozulmuş ise durumun gereklerine göre başka çare de kalmamışsa, ana baba veya çocuğun istemi üzerine hakim aynı önlemleri alabilir*” Görüldüğü üzere mehz Kanun’da çocuk huzur bozan birey olarak ifade edilmediği gibi, çocuğa ilişkin alınacak önlemler ailenin bozulan huzurunu değil, çocuğu ve çocuğun menfaatini korumaya yöneliktir.

Bu bağlamda, Türk Medeni Kanunu’nun 347/II. maddesinde mehz Kanun’a uygun olarak değişiklik yapılması hem uluslararası hukukta hem de iç hukukta düzenlemeleri mevcut olan çocuğun üstün menfaati ilkesinin gereğinin yerine getirilmesine katkı sağlayacaktır.

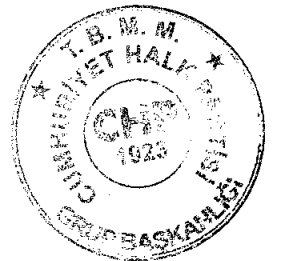


MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Türk Medeni Kanununa hakim olan ilkelerden biri de “çocuğun üstün menfaati” ilkesidir. Bu ilke ışığında düşünüldüğünde mevcut madde metni, çocuğun üstün menfaatini gözetemediği açıktır. Bu nedenle çocuğun yararı bakımından düşünülerek mevcut madde metni değiştirilmiş ve çocuğun yararının ön planda tutulması amacıyla değiştirilmiştir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir

MADDE 3- Yürütme maddesidir.



TÜRK MEDENİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 - Türk Medeni Kanunu madde 347. Maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Çocuk ile anne ve baba arasındaki ilişki, çocuğun onların yanında kalması beklenemeyecek derecede bozulmuş ise durumun gereklerine göre başka çare de kalmamışsa, anne ve baba veya çocuğun istemi üzerine hakim aynı önlemleri alabilir.”

Yürürlük:

MADDE 2 - Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

MADDE 3 - Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

